

**ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ**

у травні 2017 року

(оглядова довідка за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами)

В Україні

Президент України П. Порошенко підписав Закон «Про ратифікацію Угоди про спільне виробництво фільмів та співробітництво в сфері кінематографії між Кабінетом Міністрів України та Урядом Держави Ізраїль». Цей закон сприятиме двосторонньому культурному співробітництву у сфері кінематографії між Україною та Державою Ізраїль та дасть можливість активізувати взаємовигідну культурну співпрацю.

25 травня у Національному музеї Тараса Шевченка за участі Міністра культури України Є. Нищука, Першого заступника Міністра культури України С. Фоменко, експерта з питань регіонального розвитку Програми «U-LEAD з Європою» В. Федюка, а також керівників структурних підрозділів з питань культури обласних державних адміністрацій відбулась нарада-семінар на тему «Культурні маршрути Європи: візія української участі». Учасники наради розглянули можливі практичні кроки для участі України у програмі Ради Європи «Культурні маршрути», яка впроваджується з метою допомоги європейській спільноті усвідомити свою спільну культурну ідентичність, а також можливості реалізації у рамках програми проектів, направлених на забезпечення стійкого економічного розвитку територіальних громад регіонів України.

Питання налагодження співпраці реалізації державної політики в літературній, книговидавничій та бібліотечній діяльності було обговорено під час зустрічі Є. Нищука з Генеральним секретарем Міжнародної асоціації видавців Хосе Боргіно (Швейцарія).

Міністр культури України провів зустріч із директором з публічної політики компанії Google Доронем Авні. Було розглянуто спільні напрацювання у рамках кампанії «Автентична Україна», зокрема, вже створений у партнерстві з

Міністерством культури України спецпроект «Дерев'яні Церкви Карпатського Регіону», за допомогою якого можна дізнатися більше про кожен з унікальних церков, а також прокласти до них маршрути на Google Картах. Учасники зустрічі також обговорили перспективи реалізації розширення співпраці, а саме створення проекту, присвяченого 3D-туризму скансенами – унікальними музеями України просто неба.

Питання налагодження співробітництва у сфері кінематографії, зокрема відновлення повноцінної роботи Державного підприємства «Національна кінематека України», його матеріально-технічного забезпечення, а також створення школи при Кінематеці, де визнані у світі майстри кіноіндустрії могли б давати уроки та майстер-класи з різних кінодисциплін були в центрі уваги на зустрічі Є. Нищука з головним продюсером Forecast pictures Жаном-Шарлем Леві (Франція) та режисером, продюсером і головою продакшну Wild Tribe Films Оліасом Барко (Бельгія–Франція).

15–18 травня у Києві пройшли дві завершальні конференції, організовані та проведені Європейським центром з питань меншин у партнерстві з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини та Міністерством культури України в рамках проекту «Програма Східного партнерства ЄЦПМ: Національні меншини та етнополітичні питання Білорусь – Молдова – Україна». Захід відкрили директор Європейського центру з питань меншин, професор, політолог-теоретик, яка спеціалізується на політичних і юридичних аспектах прав національних і етнічних меншин у міжнародному аспекті, доктор Тове Маллой та директор Департаменту у справах релігій та національностей Міністерства культури України А. Юраш. У рамках першої дводенної конференції на тему *«Міжнародні правозахисні механізми та їх роль у протидії дискримінації та захисту меншин в країнах східного прикордоння Європейського Союзу»* обговорювались питання, вивчення досвіду використання міжнародних механізмів протидії етнічній дискримінації і захисту національних меншин на національному рівні, а також тренінгові і навчальні програми для застосування міжнародних стандартів у протидії дискримінації та захисту національних меншин. Особливу увагу було приділено двосторонньому співробітництву етнічно споріднених країн у протидії дискримінації за ознакою етнічного (національного) походження, а також захисту прав ромів. Другу дводенну конференцію – *«Існуючі механізми протидії дискримінації та захисту національних меншин в країнах східного прикордоння Європейського Союзу та їх ефективність на місцевому рівні»* – було присвячено питанню досвіду і практиці взаємодії місцевих органів влади з неурядовими організаціями в галузі освіти, моніторингу випадків мови ворожнечі та етнічної дискримінації, запобіганню сегрегації і розвитку білінгвальної освіти. Лекторами на семінар було запрошено провідних європейських фахівців з міжетнічних відно-

син: члена Сейму Латвії та Парламентської Асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) Бориса Цілевича; професора університету ім. Йоганна Вольфганга Гете (Німеччина) Райнера Хофманна; професора і співкерівника Європейського інституту права Гентського університету (Гент, Бельгія), афілійованого члена Центру з прав Міжнародних відносин Євросоюзу при інституті Ассер (Гаага) Пітера Ван Ельсувега; доцента з Європейського права Радбоудського університету у Неймегені (Нідерланди) Яспера Кроммендейка. Відбувся ряд панельних дискусій з вищезазначених питань.

Перший заступник Міністра культури України С. Фоменко провела зустріч з делегацією КНР на чолі з заступником Міністра з питань релігій Чжен Дуем з метою обговорення питань розвитку державно-конфесійного діалогу КНР та України. До складу делегації КНР увійшли представники дипломатичного корпусу, місцевого самоврядування та наукових закладів.

У Києві відбулося засідання співголів Змішаної міжурядової українсько-румунської комісії з питань забезпечення прав осіб, які належать до національних меншин, в якому взяли участь Перший заступник Міністра культури України С. Фоменко, Державний секретар Міністерства закордонних справ Румунії, очільник Румунської частини комісії Александру Віктор Мікула, Надзвичайний і Повноважний Посол Румунії в Україні Крістіан-Леон Цуркану та ін. Вирішено оновити окремі пункти домовленостей, затвердити спільний план дій на майбутнє та провести повторне засідання у вересні цього року.

17 травня у Києві за участі Першого заступника Міністра культури України С. Фоменко, керівника підрозділу з питань стратегії та інструментів Європейської політики сусідства Європейської служби зовнішніх дій Джанлуки Гріппи та ін. у форматі відеоконференції відбулося II засідання кластера 4 Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва Комітету асоціації між Україною та ЄС, присвяченого питанням науки та технологій, інформаційного суспільства, аудіовізуальної політики, освіти та молоді, культури, спорту та фізичної культури, щодо галузі культури під час засідання було обговорено основні підходи, закладені у Законі України «Про Український культурний фонд», який надасть змогу урівняти в доступі до бюджетних ресурсів урядовому і неурядовому секторам, дозволить подолати системний розрив між ними, а також Закон України «Про державну підтримку кінематографії в Україні», який має на меті створення сприятливих умов для розвитку кіновиробництва, встановлення прозорих процедур здійснення фінансування державою проектів у кінематографі. У рамках заходу відбулася дискусія щодо перспектив участі України у програмі ЄС «Креативна Європа», зокрема підпрограмі «Медіа» (відповідна Угода про участь у Програмі 3 лютого 2016 р. ратифікована Верховною Радою України). Українська сторона поінформувала, що план діяльності бюро «Креативна Європа Укра-

їна» на 2017 рік містить як заходи, спрямовані на максимальне поширення інформації про програму «Креативна Європа» серед потенційних учасників, так і проведення консультацій за конкретними напрямами.

Перший заступник Міністра культури України С. Фоменко провела зустріч з експертами Європейської Комісії – директором «КЕА Consultancy» Філіпом Керном та директором PPV Knowledge Networks Володимиром Воробеем з метою визначення іміджевих та стратегічних трансформацій відомства за результатами функціонального аудиту Мінкультури. Експерти провели методологічні дослідження на прикладі європейських країн та, враховуючи специфіку української держави, зробили попередню презентацію функціональної діяльності Мінкультури. На їх думку, головними тенденціями діяльності відомства мають стати використання нових технологій в реалізації культурної політики, активізація та впровадження креативних індустрій, як складової економіки країни, впровадження нових культурних практик у рамках децентралізації.

Обговоренню проектів які планується провести в рамках Року Японії в Україні, зокрема організації обміну студентами між мистецькими навчальними закладами України та Японії, а також безпосередньої участі скрипальки Отані Ясуко (Японія) та її учнів у проведенні майстер-класів для молодих українських виконавців, було присвячено зустріч Першого заступника Міністра культури України С. Фоменко з представниками Посольства Японії в Україні.

Представники делегації з Китаю, яку очолив ректор Цюаньчжоуського Інституту інформації та дизайну Управління культури провінції Фуцзянь КНР Го Сяопін, відвідали Державну художню середню школу ім. Т. Шевченка у Києві. Го Сяопін ознайомився з процесом налагодження співпраці та контактів між цим навчальним закладом і Усійською середньою художньою школою «Хупін», протокол про наміри між якими було підписано у 2016 році.

За кордоном

У рамках двосторонньої зустрічі Прем'єр-міністра України В. Гройсмана та Прем'єр-міністра Ізраїлю Беньяміна Нетаньягу було розглянуто низку пріоритетних напрямків співробітництва між Ізраїлем та Україною, у тому числі в галузі культури на найближчий термін. Міністр культури України Є. Нищук, який перебував у складі української урядової делегації, представив очільникам урядів двох країн ключові ініціативи та зміни в культурній політиці, зокрема, щодо культурної дипломатії, розвитку кіноіндустрії та театрального мистецтва, а також нових форматів двосторонніх проектів та ініціатив, спрямованих на розвиток креативних індустрій. Члени української урядової делегації також мали зустріч з керівництвом наглядової ради Меморіального комплексу пам'яті жертв Голокосту «Яд Вашем», під час якої обговорили можливість співпраці та обміну досвідом в контексті створення в Києві меморіального комплексу жертв Бабиного

Яру, а також вшанували пам'ять жертв трагедії єврейського народу і оглянули експозицію Меморіального комплексу і Дитячий меморіал.

Сенат штату Вашингтон (США) прийняв резолюцію про вшанування пам'яті жертв Голодомору в Україні 1932–1933 років. Автором резолюції є сенатор штату Вашингтон від Республіканської партії Марк Мілошція. Участь у слуханнях взяв Почесний консул України в Сіетлі В. Голобородько, який передав лист-подяку Надзвичайного і Повноважного посла України в США В. Чалого Лейтенант-губернатору штату Вашингтон, Президенту Сенату Сирусу Хабібу.

17–19 травня у штаб-квартирі ЮНЕСКО в Парижі (Франція) проходила 5-та сесія Допоміжного комітету наради держав-сторін Конвенції 1970 року про заходи, спрямовані на заборону та запобігання незаконному ввезенню, вивезенню та передачі права власності на культурні цінності. Україну на засіданні представляла заступник Міністра культури України Т. Мазур. Основну увагу під час свого виступу 19 травня, глава делегації України приділила численним порушенням з боку Росії положень Конвенції 1970 року, які відбуваються після окупації Автономної Республіки Крим.

Мистецькі заходи

В Україні

28 травня в Центральному будинку офіцерів Збройних сил України відбувся VIII Фестиваль грузинської культури, присвячений 26-й річниці Незалежності Грузії. Основною подією фестивалю став святковий концерт, в якому взяли участь ансамбль грузинських народних танців «Іберіелі», фольклорний ансамбль грузинського культурно-освітнього центру, виконавці Шмаги Тагіашвілі, Кеті Шамугія, етно-джазовий колектив IRIAO (Грузія) та інші. У рамках фестивалю проходила виставка виробів, створених грузинськими майстрами, а також пам'ятних сувенірів.

14 травня на Софійській площі у Києві за участі керівництва держави і міста, голови Представництва Євросоюзу в Україні Хюга Мінгареллі та представників посольств країн-членів ЄС, акредитованих в Україні, відбулася офіційна церемонія відкриття Дня Європи. На Софійській площі було облаштовано «Європейське містечко», яке складалося з павільйонів, що представляли Україну, кожну державу-члена ЄС, Європейську Комісію та міжнародні організації. У павільйонах було презентовано географію, культуру, історію найбільших міст держав-членів ЄС, сувенірну продукцію, національні страви тощо. Зокрема, на святі було представлено Болгарію, Велику Британію, Італію, Кіпр, Латвію, Німеччину, Польщу, Румунію, Фінляндію, Францію. Також святкові заходи з нагоди Дня Європи відбулися і в інших містах України: у Житомирі виступили солісти Сілезької опери (Польща), а у Вінниці – Державний ансамбль танцю з міста Батумі (Грузія).

У Києві відбувся 62-й Міжнародний пісенний конкурс «Євробачення–2017» за участі 42 конкурсантів з Австралії, Румунії, Швеції, Грузії, Албанії, Чорногорії, Греції, Польщі, Ісландії, Чехії, Сербії, Австрії, Угорщини, Данії, Норвегії, Швейцарії та ін. Цьогорічним переможцем став 27-річний португалець Сальвадор Собраль з ліричною піснею «Amar Pelos Dois». Друге місце посів представник Болгарії Крістіан Костов і його «Beautiful Mess». Третє місце дісталось гурту з Молдови Sunstroke Project з піснею «Hey Mama». У рамках офіційної програми «Євробачення – 2017» в Києві 4–7 травня відбувся *Міжнародний форум сучасного мистецтва Kyiv Art Week*, що об'єднав виставкові проекти, музичні та лекційні програми. Серед них – арт-простір Casa Nova Arte e Cultura Contemporânea (Бразилія), галереї Gamrekeli Gallery (Грузія) та KWADRAT (Німеччина). З 30 квітня по 14 травня пройшов *Перший київський пленер Kyiv Art Fort 2017*. У його програмі – проект «Вібрації. Голландія» художника Антона Фролова (Нідерланди), документальний фотопроєкт «For Ukraine, forever» художниці Іоанни Молдован (Румунія) та спеціальний проєкт від представництва ЄС в Україні, присвячений безвізовому режиму. 5–14 травня було проведено *Міжнародний фестиваль сучасного мистецтва FACE of ART*, що об'єднав візуальне мистецтво, науку і технології. У програмі – виставка «Дивовижна розгубленість» за підсумками діяльності арт-резиденції Face, куратори Райнальд Шумахер, Наталі Хойос (Німеччина) та відеопрограма, до якої увійшли роботи художниці Трейсі Емін (Велика Британія), фотографа Вольфганга Тільманса (Німеччина), фотохудожника Рінеке Дейкстра (Нідерланди) та ін.

25–28 травня у Києві пройшов II Міжнародний дитячий фестиваль циркового мистецтва, в якому взяли участь циркові колективи і солісти з Іспанії, Ізраїлю, Швейцарії, Латвії, Литви, Білорусії та України. До складу журі увійшли: директор, художній керівник Ризького цирку Лоліта Ліпінська (Латвія), директор Білоруського цирку Володимир Шабан (Білорусь), віце-президент Міжнародного фестивалю цирку в Монако Урс Пілс, режисер «Мулен Руж» Тьєррі Оутрілла (Франція) та інші.

Творчі дитячі колективи з України, Албанії, Таїланду, Туреччини, Литви, Молдови, Грузії, а також представники національних меншин Азербайджану, Німеччини, Вірменії, Узбекистану та кримськотатарського народу взяли участь у VII Міжнародному благодійному фестивалі «Сонячний каштанчик», що проходив 25–29 травня у Києві. Вони виступили у жанрах: хореографія, циркове мистецтво, вокал, духові оркестри, інструментальні ансамблі, декоративно-ужиткове мистецтво та технічна творчість. Кожен колектив та учасник отримав Диплом учасника фестивалю, Подяку Міністерства культури України тощо.

З 5 по 7 травня в Івано-Франківську за підтримки Міністерства культури України відбувся II Міжнародний мистецький фестиваль країн Карпатського ре-

гіону «Carpathian Space – 2017» – Австрії, Молдови, Польщі, Словаччини, Угорщини, України, Чехії. Цього року до них приєдналися Латвія, Литва, Болгарія, Грузія, Азербайджан та Естонія. Стартував фестиваль акцією «Національні читання – Франко об'єднує» – вірші І. Франка українською, угорською та болгарською мовами прочитали заступник Міністра культури України Ю. Рибачук, Надзвичайний і Повноважний Посол Угорщини в Україні Ерно Кешкені, Надзвичайний і Повноважний Посол Болгарії в Україні Красімір Неделчев Мінчев та ін. Відбувся круглий стіл «Карпатський простір. Мистецтво єднає» за участі понад 50 дипломатичних представників із різних країн світу. У програмі Music Space пройшли виступи: ансамблю «Азербайджан» азербайджанського культурного центру ім. Мусліма Магомаєва; Болгарського ансамблю пісні і танцю «Дулакчія»; гурту Dagadana (Польща); ансамблю Педагогічного ліцею ім. Т. Шевченка (Румунія); народного ансамблю Viničiar (Словаччина); ансамблю народного танцю «Молдовеняска» (Молдова); народного ансамблю «Істебна» (Польща); творчого колективу латвійського національного мистецтва «Дімзенс» (Латвія); Зразкового хореографічного ансамблю «Колха» (Грузія); мистецького колективу міста Тракай «Zvaigzdune» (Литва); джазових колективів Karnas Formula (Польща), ShockolaD (Україна–США). У програмі Cinema Space демонструвалися стрічки: «Син Саула» (реж. Ласло Немеш, Угорщина); «Солдат Джанет» (реж. Даніель Хеслам, Австрія); документальний фільм «Ціль – Баку. Як Гітлер програв війну за нафту» (реж. Роберт Магнерот, Азербайджан). У програмі Theater Space – вистава «Life is life» Чеського театру тіней «МЕТРО» тощо. Також відбулися різноманітні виставки образотворчого мистецтва, інтерактивні візуальні проекти, кулінарні презентації, тематичні круглі столи тощо.

Ковалі з Польщі, Білорусі, Туреччини, Ізраїлю, Нідерландів, Чехії, Литви та інших країн взяли участь у XV Міжнародному фестивалі ковальського мистецтва «Свято ковалів – 2017», що проходив 5–7 травня в Івано-Франківську.

Танцювальні ансамблі «Kolkha» (Грузія), «Raciborzanie» (Польща), «Catalina» (Румунія), «Орієшок» (Словаччина), «Марунтіка» (Молдова) були серед учасників XII Міжнародного дитячого фестивалю народної хореографії «Барвінкове кружало», що проходив 3–6 травня у Вінниці.

25 травня у Шаргороді Вінницької області відбувся II Міжнародний фестиваль національних культур «Всі ми діти твої, Україно!» за участі творчих колективів із Румунії, Молдови, Білорусі, Болгарії, Польщі та Литви, районних центрів області. У програмі фестивалю: святкова хода учасників, виставки образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, містечко майстрів, виступи творчих колективів і окремих виконавців. Мета фестивалю – відродження та збагачення культурної спадщини, активізація руху за збереження народної творчо-

сті національних меншин, успадкування народних традицій, забезпечення можливості розвитку культури етнічних груп та покращення досвіду творчої діяльності.

За кордоном

23–30 травня у Тель-Авіві відбувся міжнародний благодійний фестиваль-ярмарок «Україна та Ізраїль разом», кошти від якого спрямують на оздоровлення українських дітей. Організатори фестивалю – ізраїльський волонтерський рух «Допомога» та українська благодійна організація «Стрічка надії». Для відвідувачів було організовано благодійний ярмарок, на якому можна було придбати сувеніри, вишиванки та вироби живопису, скуштувати страви української та грузинської кухні. З окремою концертною програмою виступив гурт «Мачете/Токіо». У рамках фестивалю 27 травня в Українському культурному центрі в Ізраїлі відбувся творчий вечір актриси театру і кіно А. Роговцевої та актора і режисера А. Сеїтаблаєва.

7 травня в Буенос-Айресі (Аргентина) у рамках XLIII Міжнародного книжкового ярмарку було організовано святковий концерт «День України» за участі з. а. України Т. Курчика, оперної співачки С. Волосенко, танцювальних і хорових колективів української діаспори в Аргентині. Також було презентовано книжки «Хроніки Сходу» Г. Ф. Стерчека та «Історія України» родини Паувелс з можливістю живого спілкування з авторами та укладачами видань.

Український інститут у Лондоні у співпраці з провідними університетами, музеями та культурними організаціями Великої Британії упродовж 2017 року у британській столиці проводить цикл подій «The Century of Ukrainian Revolutions: 1917–2017» («Сторіччя українських революцій: 1917–2017»), присвячений 100-річчю Української революції 1917 року. Цикл відкрився 30 травня у Лондонській школі економіки лекцією американського історика, професора Марка фон Хагена «Чому Українська революція є важливою для істориків Російської революції 1917 року?». Було показано також український фільм «Шкурник» (1920, реж. М. Шпиковський), відреставровану копію якого було надано національним Центром Олександра Довженка. Крім того, 7 червня в лондонському кінотеатрі Bertha DocHouse відбувся показ іншого українського фільму – документальної стрічки «Навесні» (1929, реж. М. Кауфман). Кінокритик Національного центру Олександра Довженка С. Мензелевський надав фаховий коментар британській аудиторії щодо мистецької мови М. Кауфмана й розповів про феномен ВУФКУ – Всеукраїнського кінофотоуправління, яке сприяло небувалому розвитку українського кіновиробництва 20-х під час короткого періоду політики українізації.

Театр В Україні

У рамках культурно-мистецького проекту «Мистецтво, що об'єднує», ініційованого Київським національним академічним театром оперети за підтримки Міністерства культури України 18–20 травня відбулася Міжнародна театральна конференція «Опера Європи – 2017 у Києві». Мета – сприяти активному залученню театральних закладів України до міжнародних інтеграційних процесів. У конференції взяли участь провідні фахівці сучасного світового музичного театру, серед яких Івонн Кальман (дочка угорського композитора Імре Кальмана), директор Асоціації «Opera Europa» Ніколас Пейн (Велика Британія), Єва Клайніц (Театр опери, Німеччина), Боб Брандсен (Королівська Опера, Велика Британія), Дан Куперман (Американська опера, США), Беата Клатка (Польська національна опера), а також представники Національного театру опери Брно (Чехія), Уельської національної опери (Уельс), Вікторіанської опери (Австралія), Комічної опери, Фінської національної опери (Фінляндія), Державної опери Мюнхена (Німеччина), Словенської національної опери та багатьох інших зарубіжних та українських театрів. Провідні менеджери європейських театрів та фахівці з України представили тематичні блоки конференції: «Культурні політики: будуємо мости», «Авторські права», «Копродукція», «Репертуарний чи бродвейський театр: майбутня картина музичного ринку ХХІ століття», «Он-лайн засоби промоції жанру опери», «Міжнародне співробітництво: копродукція, гастролі», «Цифрові платформи промоції мистецтва», «Фандрайзинг: найкращі практики», «Оперна кар'єра на прикладі молодих митців та менеджерів», «Роль опери та музичного театру у суспільстві сьогодні». Також відбулися зустрічі, дискусії, тематичні доповіді, навчально-освітня програма для молодих фахівців з оперного вокалу, під час якої проходило прослуховування молодих українських виконавців.

У рамках III Міжнародного театального інклюзивного фестивалю «АРТ-Плейбек. Разом», що проходив у Києві 26–28 травня, відбулися майстер класи: «Шляхи до миру. Мир всередині мене» від міжнародного тренера і лідера плейбек-театру «Play-Life», актриси Ширлі Легум (Ізраїль); «Командна гра на сцені або як потрапити м'ячем у кошик» від співзасновниці одного з перших плейбек-театрів в РФ – «Новий джаз» Ольги Саначиної (РФ) та ін. Мета фестивалю – створити умови для безпечного спілкування, діалогу за допомогою театру між різними спільнотами, які за певних обставин відчувають на собі дискримінацію, пригноблення або представляють меншість: люди з інвалідністю, представники ЛГБТІ-спільноти, національні меншини, вимушені переселенці зі Сходу України та Криму, підлітки та інші групи.

Театральні колективи з України, Польщі, Білорусі, РФ та Литви взяли участь у Міжнародному фестивалі особливих театрів «Шлях», який тривав з 18 по

20 травня у Львові. Особливістю фестивалю є те, що його учасниками були інклюзивні театри, серед акторів яких є люди з інвалідністю. Вистави мали різну тематику: біблійні історії, китайські та циганські стародавні легенди, українські і світові казки. Глядачу були представлені різні театральні стилі: розважальні, музичні, пластичні і комедійні вистави.

19–27 травня за підтримки Міністерства культури України у Херсоні відбувся щорічний традиційний XIX Міжнародний театральний фестиваль «Мельпомена Таврії», гостями й учасниками якого стали театри України, Польщі, Грузії, Франції, Угорщини, Португалії, Румунії, Туреччини, Білорусі, Вірменії, Литви. Цьогорічне гасло фестивалю – «Театри світу за мир!». За підсумками конкурсу експертною радою крім українських були відзначені й зарубіжні учасники у номінаціях: «сценографія» – Алла Федоришина, «жіноча роль» – Сільвія Патакі, «чоловіча роль» – Косаж Мігай та «чоловіча роль другого плану» – Віктор Івашкович у виставі «Івонна, принцеса Бургундії» В. Гомбровича (The theater Danube Bend Theatre Vác, Угорщина); «пластичне рішення» – Автанділ Варсимашвілі, «музичне рішення» – Заза Коринтелі та «чоловіча роль другого плану» – Аполон Кублашвілі у виставі «Холстомір. Історія коня» за повістю Л. Толстого (Державний академічний російський драматичний театр ім. О. Грибоедова, Грузія) та ін.

Музика

В Україні

17 травня у Національній опері України відбувся концерт польсько-литовської музики з нагоди 226-ї річниці підписання Конституції Речі Посполитої. Урочистості розпочалися з промов надзвичайних і повноважних послів Республіки Польща в Україні Яна Пекло і Литовської Республіки в Україні Марюса Януконіса. Твори польських та литовських композиторів виконали Адам Крушевський (баритон, Польща) та Рокас Зубовас (піаніст, Литва) за участі Національної заслуженої академічної капели України «Думка» та оркестру «Київ-Класик» під орудою Г. Макаренка. Організатори – Посольство Республіки Польща в Україні, Посольство Литовської Республіки в Україні.

18 травня у Національній філармонії України як один із заходів Року Японії в Україні відбувся концерт Академічного симфонічного оркестру Національної філармонії України (диригент М. Дядюра) та японської скрипальки Отані Ясуко. Захід проведено у рамках Міжнародного музичного фестивалю «Київська весна».

За підтримки Посольства Угорщини в Україні 26 травня у філармонії відбувся гала-концерт «Вечір угорської музики». У виконанні солістів Будапештського театру оперети та мюзиклу і артистів Київського театру оперети були представлені композиції та арії відомих майстрів Ф. Легара, І. Кальмана, В. Якобі, Р. Штольца. Солісти – Етелла Чуприк (фортепіано), Йозеф Ермін (фортепіано),

Маріанна Лаба (сопрано), Золтан Алмаші (віолончель), Маріанна Скрипа (скрипка).

22 травня в Національній філармонії України за підтримки Посольства Держави Ізраїль в Україні відбувся концерт *Voyage* за участі соліста Аві Авіталя (мандоліна, Ізраїль) та українського незалежного оркестру *New Era Orchestra*, який відзначив цим концертом своє десятиліття. Прозвучали твори А. Дормана, П. Брейнена, А. Вівальді.

Музиканти з Італії, Іспанії, Польщі, США, Німеччини, Естонії, Азербайджану взяли участь у XXXVI Міжнародному фестивалі музичного мистецтва «Віртуози», що проходив з 18 травня до 11 червня у Львові. У програмі – класика українських і європейських композиторів: вечір італійської вокальної музики, бароковий скрипковий концерт, вечори чеських шедеврів, твори Л. Бетховена, Й. Брамса, А. Вівальді, Ф. Генделя, М. Скорика, низка симфонічних концертів. Серед гостей фестивалю – українсько-американський скрипаль і музичний педагог Олег Криса; Софія Соловій (сопрано, Україна–Італія); артист Королівського театру Ковент-Гарден Андрій Війтович; іспанський скрипаль та диригент Ігнасіо Абалос Руїс; Александр Гюльсгофф (віолончель, Німеччина); Дженіфер Грім (флейта) та диригенти Анна Бінневег і Міхаїл Агрест (США) і Сімон Камартін (Швейцарія).

Віолончелісти з України, Швейцарії, Франції, Німеччини, Китаю, Польщі, Румунії, Болгарії, Грузії і Казахстану взяли участь у Міжнародному конкурсі віолончелістів «ProArt – 2017», який відбувся 11–14 травня у Хмельницькому. Ініціатором цього річного конкурсу став швейцарський віолончеліст, професор Вищої школи музики в Женеві та Вищої школи мистецтв у Берні Денис Северін (Швейцарія). Конкурс відкрився святковим концертом за участі почесних членів журі – професора Паризької вищої національної консерваторії музики Рафаеля Піду (Франція), професора по класу віолончелі музичної академії в Познані Катажини Полонек (Польща), професора Пекінської консерваторії та засновника першого цілодобового фестивалю класичної музики в Китаї «Super Cello» Шу І-Бінга (Китай) та ін. 40 учасників віком від 12 до 23 років продемонстрували сольні програми і власні виконавські інтерпретації. За результатами прослуховувань журі визначило переможців: у *молодшій групі* – першу премію отримав Ценц Тобіас (Німеччина), другу – Караханян Мікаел (Вірменія) і Мухтарули Азамат (Казахстан), третю – Бланду Софія-Іоана (Румунія), диплом лауреата – Хаїндрава Реваз (Грузія); у *середній групі* – першу премію виборов Секачі Ян (Румунія), другу – Габріель Бернес (Франція), третю – Саламатова Жанель (Казахстан); у *старшій групі* – першу премію отримав – Карібаєв Салават (Казахстан), другу – Зірбо Корнеліус (Румунія), третю – Ванг Гійоме (Австралія), дипломи лауреатів – Рамішвілі Лізі (Грузія) та Боудріс Яніс (Франція) та ін. Організатори конкурсу – Хмельницька обласна філармонія, Асоціація віолончелістів Франції, Асоціація

«Мистецтво без кордонів» у Базелі (Швейцарія), Благодійний фонд «Анімато» (Україна).

16–17 травня у Львові відбувся майстер-клас провідних віолончелістів світу – Катажини Полонек (Польща), Рафаеля Піду (Франція), Шу І-Бінга (Китай), Дениса Северіна (Швейцарія). У майстер-класі взяли участь студенти Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка та учні Львівської музичної школи-інтернату ім. С. Крушельницької. 16 травня в Концертній залі Львівської філармонії відбувся концерт «Cello Gala» віолончельної музики. У виконанні ансамблю віолончелістів у складі Рафаеля Піду, Дениса Северіна, Катажини Полонек та українця А. Полуденного прозвучали твори А. Вівальді, Д. Поппера, Й. Гайдна, Дж. Соліма, М. Бруха. Диригент – Шу І-Бінг.

У рамках спільного з Goethe-Institut проекту Digital Concert Hall 31 травня у просторі Рівка в Києві було представлено музичну програму «Американський вечір» – показ запису гранд-концерту Берлінського філармонічного оркестру під орудою німецького диригента Інго Метцмахера, соліст – французький піаніст П'єр-Лоран Емар. Звучали твори американських композиторів Дж. Гершвіна, Дж. Антейла, Л. Бернстайна та Ч. Айвза. Центральна ідея вечора – стирання межі між «серйозною» та «легковажною» музикою, запрошення у концертний зал тих стилів та жанрів, від яких традиційно відхрещувалася аристократична культура.

У рамках 25-річчя дипломатичних відносин між Аргентиною та Україною, 23 травня у Львові відбувся концерт гурту El Cachivache Quinteto. У програмі: класичне і сучасне аргентинське танго в авторському аранжуванні.

З 15 травня по 4 червня у Львові проходив ІХ Міжнародний фестиваль єврейської музики «LvivKlezFest – 2017». Програму заходу склали воркшопи, майстер-класи, екскурсії, виставки та музична програма, в якій взяли участь: вокалістка Поліна Шеферд (Велика Британія), гурт Kaschauer Klezmer Band (Словаччина), клезмер-бенд The Yiddish Blues Drifters (Ізраїль), диригент і композитор Роман Грінберг зі своїм квартетом Klezmer Swing Quartett (Австрія), вокалістка Світлана Кундиш (Україна–Ізраїль), ансамбль Litvakus, акордеоніст Патрік Фаррелл (США), солістка Шура Ліповськи зі своїм ансамблем Novaya Shira (Нідерланди–Німеччина), гурт Klezmafour (Польща), скрипаль Олексій Розов та оркестр Klezmasters (РФ). Організатором заходу виступив Всеукраїнський єврейський благодійний фонд «Хесед-Ар'є», а генеральними спонсорами – Американський єврейський об'єднаний розподільчий Комітет «Джойнт», Посольство Держави Ізраїль в Україні, Почесне консульство Держави Ізраїль у Львові та Почесне консульство Австрії у Львові.

У Києві також виступали: дует Die Vögel (Німеччина) та діджей Richie Hawtin (Велика Британія).

За кордоном

Під егідою Фонду Pro Musica Viva, у співпраці з Польським Інститутом у Києві та Польським інститутом у Мінську (Білорусь), відбулися концерти Національного камерного ансамблю «Київські солісти» під орудою Р. Реваковича, соліст – Клаудіуш Баран (акордеон): 18 травня – у концертному залі Білоруської національної музичної академії (Білорусь); 20 травня – у Філармонії ім. Г. Венявського (Польща). Програму концертів склали твори польських композиторів Г. Бацевич і М. Карловича, а також прем'єрні твори для акордеона і струнного оркестру українського композитора О. Шимка і білоруського композитора Д. Либіна.

Народну хорову студію «Струмочок» (керівник Н. Шевчук) житомирського Центру творчості дітей і молоді було відзначено дипломом «Кращий хор фестивалю» на XXXVII Міжнародному дитячому хоровому фестивалі «Георг Фрідріх Гендель» у місті Галле (Німеччина) та срібним дипломом на XIII Міжнародному хоровому конкурсі «Mundus Cantat» у Сопоті (Польща).

Образотворче мистецтво

В Україні

23 травня у Національному музеї Тараса Шевченка відбулася презентація фотоальбому «Майдан – Донбас, історія майбутнього» за участі авторів – французьких митців Габі та Юрія Білака. Учасниками цієї мистецької події були Міністр культури України Є. Нищук, представники дипломатичного корпусу, серед них Надзвичайний і Повноважний Посол Канади в Україні Роман Вашук, а також військовослужбовці зі Сходу, які стали героями світлин фотоальбому. Фотоальбом виконано трьома мовами – українською, англійською та французькою. Він складається з 532 сторінок та містить понад 360 світлин з Майдану та Сходу, які поступово розкривають історію становлення нового майбутнього України. Перший наклад склав 260 примірників. Кошти від реалізації фотоальбому у світі заплановано використати на студентські стипендії для дітей, чий батько або мати загинули, захищаючи Україну на Сході. Стипендія складе \$ 1500 на рік протягом чотирьох років.

23 травня у Києві до Дня слов'янської писемності та культури було відкрито виставку «Болгарська літературна класика – знання для всіх. Невідомі архіви і культурні контексти», організовану спільно з Інститутом літератури Болгарської академії наук та Столичною бібліотекою (м. Софія, Болгарія). У виставковій залі Національного музею літератури України представлено унікальні, досі мало відомі матеріали про класиків болгарської літератури. З вітальним словом виступили посол Республіки Болгарія в Україні К. Мінчев, директор Інституту літератури Болгарської академії наук Е. Трайкова та ін. Проект відбувся під патронатом Посольства Республіки Болгарія в Україні.

З 25 травня по 25 червня у столичній Voloshyn Gallery триватиме виставка акварельних картин «Скляний світ людей і речей...» київської художниці, яка проживає в Німеччині, Марії Сулименко.

31 травня до 25-річчя встановлення дипломатичних відносин між Україною та Грузією галерея сучасного мистецтва «Триптих АРТ» презентувала виставку Гії Міміношвілі та Давида Шарашидзе «Untitled». В експозиції представлено нові роботи художників (2016–2017 рр.).

3 травня у Києві було відкрито інсталяцію «Ритуал природи»_мексиканської художниці Іси Каррільйо. Інсталяцію було відібрано та реалізовано в рамках проекту «Суспільна угода» фонду «Ізоляція» – відкритого міжнародного конкурсу тимчасових художніх інтервенцій на місці порожнього п'єдесталу, що залишився від пам'ятника Леніну, поваленого в 2013 році.

Лондонський університет мистецтв (Велика Британія) і його представник в Україні DonStream Education Group у співпраці з одеською галереєю «Invogue» організували 29 травня в Одесі лекцію Венді Андерсон «Sound Sculpture», присвячену творчості випускника Chelsea College of Arts скульптора Аніша Капура.

26 травня в Херсонському обласному художньому музеї ім. О. О. Шовкуненка відбулося урочисте відкриття виставки «Дари Карліса Добрайса та латвійське мистецтво кінця XIX–XX ст. із зібрання музею». Його здійснення стало можливим через бажання латвійського художника Карліса Добрайса передати свої картини в дарунок музею, адже син художника Яніс Добрайс відзначив високу професійність музейної роботи зі зберігання колекції під час свого візиту до Херсона восени минулого року. Таким чином музей отримав великі за форматом, монументальні полотна: «Реставратори» (1962), «19** рік» (1987), «Алегорія» (2008), «Моє життя» (2013), які є розповіддю про життя митця, відображенням свого часу. Також на виставці представлено роботу учениці Добрайса Уни Лекузе «Алегорія» (2017), яку теж подаровано художницею музею, та картину Добрайса «Чорнобиль. Ваш рейс наступний» (1986).

23 травня у школі фотографії Bird in Flight пройшла лекція французького фотографа Фредеріка Шобена «Про що говорить фотографія архітектури», на якій він розповів про процес роботи над книгою, виборі архітектурних будівель і методах зйомки, а також на прикладі своїх інших робіт поділився практичним досвідом як перетворити ідею на закінчений проект.

За кордоном

З 13 травня по 26 листопада в рамках LVII Міжнародної виставки мистецтв La Biennale di Venezia у Венеції (Італія), яка цього року проходить під гаслом «Нехай живе мистецтво», працюватиме Національний павільйон України. Українське сучасне мистецтво представлено на ній серією робіт фотохудожника Б. Ми-

хайлова під назвою «Парламент» (2014–2017рр.), яка досліджує зв'язок між фотографією і сучасними засобами масової інформації. У рамках виставки також представлено спецпроекти молодих українських художників з посиланням на творчість Б. Михайлова, які дозволили ширше поглянути на історію сучасного українського мистецтва. Арт-група Sviter та художник І. Світличний створили звукову композицію для простору павільйону. Арт-гурт «Жужалка» у складі В. Корвіка, В. Соколова та Р. Юхимчука представили концептуальну інсталяцію. Дизайнер А. Белінський створив капсульну колекцію одягу для українського павільйону. У відкритті виставки взяли участь Віце-прем'єр-міністр України П. Розенко, Міністр культури України Є. Нищук, перший заступник Міністра культури України С. Фоменко, директор центру DallasContemporary Пітер Дорошенко. Комісаром національного павільйону виступає Міністерство культури України. Куратори – директор центру сучасного мистецтва Dallas Contemporary Пітер Дорошенко та молодший куратор в центрі сучасного мистецтва Dallas Contemporary Лілія Куделя (м. Даллас, США). У паралельній програмі La Biennale di Venezia – Biennale Arte 2017 – PinchukArtCentre та Фонд Віктора Пінчука представили виставку робіт молодих художників із 16 країн світу (12 травня – 13 серпня), які увійшли до шорт-листа 4-ї Премії Future Generation Art Prize – всесвітньої арт-премії для молодих митців віком до 35 років.

Київська галерея «Lera Litvinova Gallery» представила роботи українських митців на міжнародному арт-ярмарку New York Art Expo (США). Експонувалися твори Л. Заборовського, Н. Папірної, Л. Літвінової, О. Пронькіної, Н. Корф-Іванюк та О. Іванюка.

16 травня в штаб-квартирі ООН в Нью-Йорку (США) відбулось офіційне відкриття виставки «Український Інсайт», на якій представлено роботи сучасних українських художників В. Сидоренка, В. Попова, О. Тістола та М. Маценка. Куратор проекту – Н. Шпитковська. Роботи, що увійшли до експозиції, – своєрідний авторський погляд на процеси еволюції громадянського суспільства, народженого в Україні після Революції Гідності.

Література В Україні

VII Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал» – найбільша подія в Україні, що об'єднує літературу і мистецтво – з 17 по 21 травня проходив у Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі «Мистецький Арсенал». Тема фестивалю – «Сміх. Страх. Сила». Фестиваль презентував міжнародну програму, у якій взяли участь понад 50 відомих письменників, літературних діячів та митців: Джозеф Макелрой, Аскольд Мельничук (США), Джонатан Коу (Велика Британія), Франц Голер (Швейцарія), Мартін Поллак (Австрія), Звонко Каранович (Сербія), Анна Хьоглунд (Швеція), Їржі Гаїчек (Чехія), Аугільд

А. Сульберг (Норвегія), Ольга Токарчук (Польща) та інші. Почесними гостями заходу були Міністр культури України Є. Нищук, директорка Goethe-Institut в Україні Беате Кьолер, заступник директора місії Посольства США Джордж Кента. Також у рамках «Книжкового Арсеналу» відбулося урочисте відкриття польсько-британського стенду «Рік Конрада в Україні» за участі Надзвичайного і Повноважного Посла Польщі в Україні Яна Пекло, Надзвичайного і Повноважного Посла Великої Британії в Україні Джудіда Гофа. Музичну програму було представлено Міжнародним проектом експериментальної електронної музики та медіа-арту «EM-VISIA» за участі митців з Франції, Великої Британії, Польщі і України. Окрім цього проходили численні зустрічі, дискусії, вистави, майстер-класи, театральні читання, конкурс книжкового дизайну та інших експериментальних форматів. У 2017 році «Книжковий Арсенал» також започаткував традицію запрошення до України великих світових літературних фестивалів. Першим гостем у межах цієї спецпрограми став Бірмінгемський літературний фестиваль (за ініціативи Британської Ради в Україні), що взяв участь у «Книжковому Арсеналі» із багатоплановою кураторською програмою, а саме: інтерв'ю «Викрити таємницю літературного героя і зберегти приватність реальної людини» прозаїка Джонатана Коу; дискусія «Дитина розказує дорослу історію: (не)страшні казки» літераторки Кіт де Вааль; лекція «Література та британська поп-музика» від письменника, дослідника і ведучого радіо BBC Стюарта Маконі; поетичний перформанс поета Алана «Керлі» Макгітчі тощо.

23 травня у Львові відбулася презентація нової книги шведської письменниці Анни Хьоглунд «Про це говорять лише з кроликами». Книгу видано у форматі арт-буку, вона поєднує колажі, фотографії, живопис.

Музеї

В Україні

У Національному музеї історії України у Другій світовій війні відбулася урочиста церемонія передачі Надзвичайним і Повноважним Послом КНР в Україні Ду Веєм Міністру культури України Є. Нищуку нового мультимедійного обладнання для музею, яке допоможе ефективніше організувати роботу експозицій та Дитячого центру музею.

Кіно

В Україні

IV Міжнародний фестиваль мистецтва кіно для дітей та підлітків «Чілдрен Кінофест – 2017» проходив з 26 травня по 4 червня у двадцяти містах України. Фільмом-відкриттям фестивалю стала пластилінова анімація – «Життя Кабачка» (реж. Клод Баррас, Швейцарія). У рамках міжнародного конкурсу було представлено сім європейських фільмів, знятих дітьми від 4 до 14 років і відібраних на

європейських кінофорумах. За підсумками глядацького голосування Гран-прі отримала стрічка «Моллі Мун і чарівний підручник гіпнозу» (реж. Крістофера Н. Роулі, Велика Британія). Третє місце дісталася фільму «Хлопчик у золотих штанах» (реж. Елла Лемхаген, Швеція–Данія). Місія фестивалю – розвивати в Україні традицію сімейних походів у кіно, залучати дітей до перегляду і створення кінофільмів. Подія відбулася за підтримки Посольства Королівства Данія в Україні, Goethe-Institut в Україні, Французького інституту в Україні, Посольства Латвійської Республіки в Україні, Посольства Королівства Нідерланди в Україні, Посольства Швейцарії в Україні, Посольства Швеції в Україна, Датського кіноінституту. Організатор – компанія «Артхаус Трафік».

11–12 травня у Києві відбувся Фестиваль німого кіно і сучасної музики «Німі ночі 7 ½». У програмі показу стрічки: «Чорний хід» (реж. Леопольд Йеснер, Пауль Лені, Німеччина), музичний супровід проект Julinoza (Україна); «Богиня» (реж. Юнган У, Китай), музичний супровід Єгор Забелов (Білорусь); «Антракт» (реж. Рене Клер, Франція), музика Еріка Саті у виконанні проекту Supremus, оркестру Armonia Ludus, диригент – Міхейл Менабде (Грузія-Австрія), автор проекту – Д. Радзецький та ін.

Стрічки юних режисерів від 7 до 18 років з США, Італії, Іспанії, Польщі, Франції, Англії, Латвії, Литви, РФ, Білорусі та України було представлено на II Міжнародному дитячому кінофестивалі KidsMovieFest 2017, що проходив 20–21 травня у Києві. Кінороботи конкурсантів оцінювали професійні експерти у сфері кінематографа, серед них – директор кіношколи «Youngblood film school», режисер Камиле Мілазіут (Литва).

30 травня у Києві відбувся показ документального фільму «Референдум і опір у Західній Сахарі» режисерки Іари Лі, яка живе і працює в США, родом із Бразилії, має корейське коріння. Після показу пройшла зустріч з авторкою.

За кордоном

На LXX Каннському міжнародному кінофестивалі, що проходив 17–28 травня у Франції, Україну було представлено в основній конкурсній програмі фільмом С. Лозниці «Лагідна», вільною інтерпретацією однойменного оповідання російського письменника Ф. Достоєвського, що є копродукцією семи країн: Франції, Німеччини, Нідерландів, Литви, Латвії, РФ та України. У програму секції «Двотижневик режисерів» увійшла драма про війну, яка триває на сході України, литовського режисера Шарунаса Бартаса «Іній», що створювалася у копродукції кінокомпаній України, Литви, Франції та Польщі. На фестивалі в Каннах цього року Україну під гаслом #UkraineIsYourDestination («Україна – твоє призначення») вдесьте було представлено власним павільйоном на професійному майданчику фестивалю кіноринку Marche du Film, який проходив з 17 по

26 травня. Організаторами заходу виступили Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість», Українська кіноасоціація, Асоціація кіноіндустрії України, Асоціація продюсерів України та Всеукраїнський благодійний фонд Ігоря Янковського «Ініціатива заради майбутнього», Державне агентство України з питань кіно. Серед основних подій: презентація «Discover Ukraine» – представлення України іноземним партнерам як кінематографічної локації з оновленим законодавчим середовищем, арсеналом сучасних сервісів та виробничих потужностей; презентації міжнародного фестивального руху в Україні; бізнес-ланч «Meet Ukrainian Producers!» для професіоналів галузі. На кіноринку було продемонстровано короткометражні роботи шести молодих режисерів, серед яких ігрова стрічка «Цвях» (реж. Ф. Сотніченко), повнометражний дебютний фільм «Припутні» (реж. А. Непиталюк) та документальний фільм «Панорама» (реж. Ю. Шилов). Також було презентовано проект містичної стрічки Л. Левицького «Егрегор», знімання якої розпочалося в березні 2017 року.

На церемонії нагородження 13-ї Crossing Europe Film Festival Linz (Австрія) головний приз отримала українська документальна стрічка режисера В. Манського «Рідні».

Стрічка «Чорногора» Т. Дроня отримала Спеціальну відзнаку журі на Міжнародному кінофестивалі у місті Ісмаїлія (Єгипет).

11–13 травня у місті Русе (Болгарія) проходив VI Міжнародний фестиваль альтернативного кіно «Дунай – річка Європи». До складу журі увійшов й український кінорежисер В. Таранюк. Програму українських фільмів, представлену від Міжнародного кінофестивалю «Кінокімерія», було відзначено спеціальним призом «За кращу програму фестивалю». Нагороду отримав директор МКФ «Кінокімерія» Є. Максимов. Серед кращих ігрових фільмів дипломом за друге місце та спеціальним призом, виготовленим на замовлення Національної асоціації альтернативного кіно русенським художником Віктором Христовим, було відзначено українську картину «Квадрати» (реж. О. Філіпенко), а кращим анімаційним фільмом – анімаційний фільм дитячої студії міста Харкова «Косив тато». В конкурсі «Якво може журити», де було представлено творчі роботи членів журі, диплом за друге місце отримав В. Таранюк.

Матеріал підготувала

Ю. Я. Шевердіна

редактор відділу

НАУІ Інформцентру з

питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування *І. Г. Піленко*

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,19. Б/т. Зам. 81. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278-85-12